

Sygn. akt VIRCa 201/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Ewa Błesińska (spr.)

SSR del do SO Jowita Sikorska

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 09 października 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej R. K.** reprezentowanej przez matkę H. A.

przeciwko **Z. K.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 03 czerwca 2013 roku

sygn. akt III RC 274/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że obniża ustalone tam alimenty do kwoty po 400 zł (czteryście złotych),

II. w pozostałej części apelację i powództwo oddala.

Sygn. akt VI RCa 201/13

UZASADNIENIE

Powódka małoletnia R. K. reprezentowana przez matkę H. A. domagała się podwyższenia przysługujących jej alimentów z kwoty po 350 zł miesięcznie do kwot po 500 zł miesięcznie, a także o nieobciążanie jej kosztami sądowymi.

W uzasadnieniu podniosła, że strony doszły wspólnie do wniosku, że małoletnia potrzebuje większego nakładu finansowego ze strony ojca.

Pozwany Z. K. ustosunkowując się do roszczeń powódki wniósł o oddalenie powództwa, albowiem nie stać go na płacenie wyższych alimentów.

W uzasadnieniu podniósł, że jest osobą bezrobotną. Zaprzeczył jakoby ustalał z przedstawicielką ustawową powódki podwyższenie alimentów. Dodał, że od 2 lat alimenty wypłaca córce Fundusz Alimentacyjny.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 3 czerwca 2013 r. zasądził od pozwanego Z. K. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniej powódki R. K. kwotę po 450 zł miesięcznie, płatną do rąk matki H. A. do 15 dnia każdego miesiąca z góry, poczynając od dnia 3 czerwca 2013 r. w miejsce alimentów w kwocie po 350 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie sygn. akt III RC 77/09; oddalił powództwo w pozostałej części; odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi; koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł; wyrokowi z punkcie zasądzającym podwyższone alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności i klauzulę wykonalności.

Sąd ten ustalił, że małoletnia powódka jest córką pozwanego. Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2009 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie III RC 77/09 zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem alimentów kwoty po 350 zł miesięcznie, płatne do 15 dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 lutego 2009 r. Małoletnia powódka ma obecnie 5 lat, urodziła się 28 lipca 2008 r. Matka małoletniej nie pracuje – jest zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Matka przebywa w domu z małoletnią; małoletnia nie chodzi do przedszkola. Przedstawicielka ustawowa wychowuje również 11 – letniego syna. Przedstawicielka ustawowa z dziećmi mieszka u swoich rodziców, którzy są starzy i schorowani. Dziadkowie małoletniej nie są w stanie się nią opiekować, tak aby jej matka podjęła zatrudnienie. Przedstawicielka ustawowa z dziećmi zajmuje w mieszkaniu rodziców jeden pokój, dokłada się do utrzymania domu w kwocie po 350 zł miesięcznie. Małoletnia powódka choruje od urodzenia na nerki, z tego tytułu była kilkakrotnie hospitalizowana. Obecnie leczenie powódki sprowadza się do brania leków – ich koszt według matki powódki to kwota rzędu 20 zł miesięcznie. Małoletnia powódka od września pójdzie do przedszkola. Przedszkole jest nieodpłatne, ale jej matka szacuje koszt wyprawki do przedszkolnej na kwotę 300 zł. Pozwany nie utrzymuje kontaktów z dzieckiem. Nie robi dziecku żadnych prezentów, nie pomaga w jego wychowaniu lub utrzymaniu. Pozwany ma 28 lat, jest zdrowy, z zawodu jest stolarzem. Pozwany podjął ostatnio zatrudnienie na umowę zlecenie. Pracuje jako magazynier, zarabia 1.600 brutto miesięcznie. Umowa została zawarta na okres od 25 kwietnia do 31 sierpnia 2013 r. Pozwany mieszka z obecną partnerką i małoletnim synem W., u swojej matki. Pozwany dokłada się matce do utrzymania mieszkania – do opłat za energię elektryczną. Na syna pozwany ma zasądzone alimenty w wysokości po 300 zł miesięcznie. Partnerka pozwanego nie pracuje – pozostaje z dzieckiem na jego utrzymaniu. Syn pozwanego ma rok i 2 miesiące, jak pójdzie do żłobka to jego matka będzie szukała zatrudnienia. Pozwany nie płaci alimentów na rzecz powódki – zamiast niego świadczenia wypłaca Fundusz Alimentacyjny. Pozwany posiada zadłużenie w Funduszu w wysokości około 15.000,- zł. Wobec pozwanego wszczęto egzekucję zaległych świadczeń alimentacyjnych.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest częściowo zasadne.

W ocenie Sądu w okresie ostatnich 4 lat doszło do istotnych zmian w sytuacji osobistej i materialnej małoletniej powódki, które uzasadniają zwiększenie należnych jej alimentów. Żądania z jakimi wystąpiła są wszakże zbyt wygórowane w stosunku do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. Powódka ma obecnie 5 lat. Wraz ze wzrostem małoletniej zwiększył się wydatki na zaspokajanie jej podstawowych potrzeb egzystencjalnych takich jak żywienie, zakup odzieży i obuwia, zakup środków czystości i higienicznych. Wzrosły również wydatki związane z zaspokajaniem potrzeb rozwojowych dziecka – zakup zabawek, książeczek, zapewnianie dziecku atrakcji. Nadto od września małoletnia rozpocznie edukację przedszkolną, co nawet w przypadku gdy będzie ona nieodpłatna wiąże się z wydatkami na wyprawkę oraz dodatkowe zajęcia i wycieczki. Małoletnia choruje również na nerki co wiąże się z koniecznością dojazdów na kontrole do lekarza oraz z wykupem leków. Niezależnie od powyższego w ostatnich 4 latach doszło również do wzrostu obiektywnych kosztów utrzymania wynikających z ciągłego wzrostu cen. Wzrost ten najobiektywniej wyraża wskaźnik wzrostu cen towarów i usług, który w omawianym okresie (indeksowany co roku) wyniósł co najmniej 10 %. Matka małoletniej nie pracuje – sama wychowuje córkę i syna. Ojciec małoletniej w żaden sposób nie uczestniczy w jej wychowaniu i rozwoju, a zatem przedstawicielka ustawowa spełnia swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o rozwój i wychowanie córki. Możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego pozwalają jedynie na częściowe uwzględnienie żądań pozwu. Pozwany utrzymuje swoją nową rodzinę – partnerkę oraz syna, dokłada się matce do utrzymania domu, a do tego jeszcze jego wynagrodzenie zostało zajęte przez komornika. Nawet najprostsze porównanie dochodów pozwanego z jego wydatkami dowodzi, iż się one nie bilansują, co z kolei dowodzi, że dochody pozwanego muszą być wyższe. Nadto pozwany jest młody, zdrowy, posiada dobry fach, a więc

nie stoi na przeszkodzie temu, aby zarabkował w wysokości wystarczającej na zaspokajanie rosnących potrzeb jego dzieci.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany. Zaskarżył go w części zasądzonej podwyższone alimenty.

W środku odwoławczym wskazał, że nie jest w stanie płacić nie tylko podwyższonych alimentów ale także tych w dotychczasowej wysokości. Pracuje na umowę zlecenie, zarabia niecałe 1200 złotych miesięcznie. Ma zasądzone alimenty na syna w kwocie 300 złotych miesięcznie. posiada również zajęci komornicze z wypłaty w kwocie 700 złotych. Nadmienił, że zdaje sobie sprawę jakie są koszty utrzymania dziecka jednakże kwota podwyższonych alimentów jest dla niego zbyt wysoka. Dodał, że matka dziecka również osiąga dochody i powinna ponosić część kosztów utrzymania małoletniej powódki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W myśl art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przesłanką obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka jest niezdolność dziecka do samodzielnego utrzymania się. Obowiązek ten ciąży na obojgu rodzicach. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w tezie IV wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r. III CZP 91/86)

Natomiast zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać wysokości zasądzonych alimentów. Przez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego jego zakresu (art. 133 i art. 135 k.r.o.)

W orzecznictwie wskazuje się, że zmiana stosunków to istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Skutkiem takich zmian jest potrzeba skorygowania zakresu obowiązku alimentacyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego – jak słusznie uznał Sąd I instancji - powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie. W niniejszej sprawie doszło niewątpliwie do wzrostu usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki, które uzasadniały podwyższenie alimentów od ojca. Wiązało się to przede wszystkim ze wzrostem i rozwojem małoletniej. Alimenty ustalone 4 lata temu na dopiero co narodzoną powódkę nie mogły się ostać. Usprawiedliwione potrzeby dziecka pięcioletniego są niewątpliwie znacznie wyższe niż dziecka kilkumiesięcznego, jakim była małoletniego powódka w chwili pierwotnego ustalania wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego.

Przy czym ustalając kwotę podwyższonych alimentów Sąd powinien wziąć pod uwagę również fakt, iż zmieniła się sytuacja życiowa pozwanego. Z. K. ma obecnie drugie dziecko na utrzymaniu - 1,5 rocznego syna W. K.. Na młodsze dziecko Z. K. płaci alimenty w wysokości 300 złotych miesięcznie. Zatem sytuacja majątkowa pozwanego uległa pogorszeniu. W ocenie Sądu Okręgowego nie jest on w stanie płacić na małoletnią powódkę alimentów w wysokości po 450 złotych miesięcznie. Kwota ta przekracza jego aktualne możliwości majątkowe i zarobkowe.

Sąd II instancji uznał, iż pozwany jest w stanie płacić na małoletnią R. K. alimenty w wysokości po 400 złotych miesięcznie. Kwota ta odpowiada jego realnym możliwościom zarobkowym. Wprawdzie usprawiedliwione potrzeby małoletniej powódki są wyższe, jednak górną granicę obowiązku alimentacyjnego pozwanego wyznaczają: jego sytuacja materialna i możliwości zarobkowe, których nie można ocenić zbyt wysoko.

Zasądzona od pozwanego tytułem podwyższonych alimentów kwota 400 złotych wraz ze środkami gwarantowanymi małoletniej przez jej matkę powinna zaspokoić jej usprawiedliwione potrzeby.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zaskarżony wyrok w punkcie I zmieniono i obniżono zsządzone tam alimenty na rzecz małoletniej R. K. do kwoty po 400 złotych miesięcznie. W pozostałym zakresie apelację oddalono (art. 385 k.p.c.).